

*Przyszłość Polski zależy od młodzieży.
Budujcie i umacniajcie na polskiej ziemi
„cywilizację miłości”: w życiu osobistym,
społecznym, politycznym...*

Jan Paweł II

**Program wychowawczo – profilaktyczny II Liceum Ogólnokształcącego
im. A. Mickiewicza w Raciborzu
w roku szkolnym 2017/2018**

Zgodnie z art.26 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017r. poz.59) liceum ogólnokształcące od 1 września 2017r. realizuje program wychowawczo-profilaktyczny obejmujący:

1. treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, oraz
2. treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

I. Wprowadzenie do programu.

Zadania wychowawcze szkoły są podporządkowane nadrzędnemu celowi, jakim jest wszechstronny rozwój Ucznia w wymiarze emocjonalnym, społecznym, kulturalnym, moralnym, ekologicznym, zdrowotnym i intelektualnym. Szkoła jako środowisko wychowawcze ma za zadanie wspomagać uczniów w osiągnięciu wszechstronnego rozwoju, kształtować postawy, umożliwić korygowanie deficytów w celu optymalizacji osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz zapobiegać zagrożeniom poprzez profilaktykę, przeciwdziałanie istniejącym zagrożeniom i wsparcie uczniów, dzieci przedszkolnych w trudnych sytuacjach.

Program powstał w oparciu o wyniki obserwacji, badań ankietowych, rozmów i konsultacji z rodzicami, nauczycielami i przedstawicielami Samorządu Uczniowskiego.

II. Rozdział 1. Misja i wizja szkoły.

Misja szkoły

1. Dążymy do wychowania ucznia mającego świadomość, że jest człowiekiem społeczności szkolnej.
2. Uczymy kochać, szanować i żyć kulturą i tradycją narodu polskiego, jednocześnie wychowujemy w poszanowaniu kultur i wartości innych narodów.
3. Wychowujemy ucznia świadomego i odpowiedzialnego, posiadającego wiedzę i umiejętności konieczne do przyszłego funkcjonowania we współczesnym świecie.
4. Zwracamy szczególną uwagę na rozwój fizyczny, psychiczny i duchowy naszych uczniów.
5. Propagujemy wśród uczniów zdrowy styl życia.
6. Dbamy o bezpieczeństwo uczniów.

Wizja szkoły

Nasza szkoła jest nowoczesną, przyjazną placówką, przygotowującą uczniów do kontynuowania nauki na kolejnym etapie edukacyjnym. Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły ukierunkowany jest na ucznia, jego potrzeby. Jego realizacja ma umożliwić uczniowi wszechstronny rozwój. Uczniowie naszej szkoły będą ludźmi z poczuciem własnej wartości i odpowiedzialności za własne zachowanie. Wykorzystujemy

najnowsze zdobycze techniki informacyjnej i informatycznej, stosujemy nowoczesne metody nauczania i wychowania aby uczeń mógł rozwijać swoje zainteresowania, umiejętności, zdolności i pasje. W pracy z uczniem nauczyciel podejmuje twórcze działania, które pozwolą realizować misję szkoły. Nasi uczniowie będą świadomi nierozzerwalnego współistnienia ze środowiskiem przyrodniczym, świadomi własnego pochodzenia, dumni z bycia Polakami, Europejczykami i członkami swojej "małej ojczyzny". Będą szanować kulturę i tradycję. Szczególnie dbamy o rozwój fizyczny psychiczny i duchowy uczniów, aby w przyszłości propagowali zdrowy styl życia i potrafili dokonywać słuszych wyborów.

II. **Rozdział 2.**

Zadania Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego.

1. **Założenia ogólne.**

Zgodnie ze wskazaniem działalność wychowawczo-profilaktyczna w naszej szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1. ***fizycznej*** - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
2. ***psychicznej*** - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
3. ***społecznej*** - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
4. ***aksjologicznej*** - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Działalność ta odbywać się będzie w formie pogadank, zajęć warsztatowych, treningów umiejętności, debat, szkoleń, spektakli teatralnych, a także w innych postaciach uwzględniających wykorzystywanie aktywnych metod pracy.

2. Zadania:

- 1) budowanie postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;
- 3) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;
- 4) rozwijanie i wspieranie działalności wolontarystycznej;
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami.

3. Cele szczegółowe:

Uczeń naszej szkoły:

- jest życzliwy, dostrzega potrzeby drugiego człowieka,
- udziela pomocy rówieśnikom,
- szanuje ludzi i respektuje ich prawa,
- jest tolerancyjny wobec drugiego człowieka;
- jest odpowiedzialny,
- potrafi rozwiązywać konflikty,
- potrafi sobie radzić z trudnymi uczuciami (złość, gniew, strach),
- jest asertywny,
- potrafi komunikować się z innymi, dyskutować, bronić i uzasadniać własny punkt widzenia,
- godnie reprezentuje szkołę na zewnątrz,
- kieruje się miłością do Ojczyzny, poszanowaniem dla polskiego dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnym otwarciu na kultury Europy i świata,
- czuje się bezpiecznie w swoim środowisku szkolnym,
- odróżnia dobro od zła,

- dba o higienę osobistą, estetykę ubioru, pomieszczeń,
- może rozwijać swoje zdolności i zainteresowania, być kreatywnym.

4. Model absolwenta.

Absolwent jest:

- 1) **aktywny:** posiada zainteresowania, pasje jest twórczy, wykazuje się samodzielnością, ciekawy świata, korzysta z różnych źródeł informacji, wykorzystuje zdobytą wiedzę;
- 2) **odpowiedzialny:** umie samodzielnie rozwiązywać problemy, podejmuje działania i przewiduje ich konsekwencje,
- 3) **otwarty:** potrafi uważnie słuchać, rozmawiać umie współpracować w grupie, prezentuje swój punkt widzenia i szanuje poglądy innych;
- 4) **optymistą:** pozytywnie patrzy na świat, lubi siebie i innych;
- 5) **tolerancyjny:** szanuje inne rasy i nacje oraz ich poglądy, jest wrażliwy na potrzeby drugiego człowieka,
- 6) **świadomy swoich praw i praw innych ludzi:** zna swoją wartość, swoje prawa, zna i respektuje prawa innych.

5. Diagnoza sytuacji wychowawczej.

Każdego roku przeprowadzana jest diagnoza środowiska, analizuje się potrzeby i zasoby szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki w szkole na podstawie:

- 1) badań ankietowych skierowanych do rodziców na temat oczekiwań rodziców w realizacji treści profilaktycznych i wychowawczych,
- 2) spostrzeżeń wychowawcy na temat klasy,
- 3) analizy stanu wychowania w szkole:
- 4) obserwacji bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły, analiza uwag wpisanych do dziennika,
- 5) sprawozdań półrocznych opracowanych przez wychowawcę.

W wyniku diagnozy i ewaluacji programu wychowawczo – profilaktycznego wyłoniono następujące obszary problemowe:

- 1) brak motywacji do nauki;
- 2) niskie potrzeby edukacyjne;
- 3) niewystarczająca komunikacja interpersonalna w relacji uczeń – uczeń;

- 4) w niektórych przypadkach nieszanowanie przez uczniów normy społecznej, w tym zachowania agresywne uczniów;
- 5) samowolne opuszczanie zajęć przez uczniów;
- 6) niska frekwencja uczestnictwa rodziców w spotkaniach ze specjalistami;
- 7) niedostateczne przedstawianie uczniom problematyki praw dziecka Prawa, a także zagadnień związanych z cyberprzemocą (sprawozdania wychowawców, dokumentacja pedagoga);
- 8) rozszerzyć działania na rzecz profilaktyki dotyczącej tematów: anoreksja, bulimia, ortoreksja, samookaleczania (sposoby ostrzeżenia pedagoga, wychowawców, analiza wyników ankiet).

6. Kryteria efektywności.

- 1) Wszyscy uczniowie naszej szkoły są poddani oddziaływaniom tego programu.
- 2) Wszyscy nauczyciele realizują *Program Wychowawczo - Profilaktyczny*, a w szczególności nauczyciele wychowawcy uwzględniają jego treści podczas planowania i realizacji klasowych planów pracy.
- 3) Rodzice uczniów naszej szkoły znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji.

7. Zadania i obowiązki podmiotów realizujących program.

1) Dyrektor szkoły:

- a) dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, o poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły, o kształtowanie twórczej atmosfery pracy w szkole,
- b) wspiera finansowo i organizacyjnie działania profilaktyczne w środowisku szkolnym,
- c) stwarza warunki do prawidłowej realizacji Konwencji Praw Dziecka oraz umożliwianie uczniom podtrzymywania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej,
- d) kontroluje wypełnianie przez uczniów obowiązku nauki,
- e) organizuje szkolenia dla nauczycieli,
- f) dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły.

2) Pedagog szkolny:

- a) ma obowiązek niesienia wszechstronnej pomocy dzieciom,
- b) ma obowiązek ścisłej współpracy z Policją, sądem dla nieletnich,

- c) diagnozuje problemy wychowawcze,
- d) poprzez działania wychowawcze kształtuje wśród uczniów i rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji za popełniony czyn,
- e) doskonalili swoje kompetencje w zakresie wychowania i profilaktyki.

3) Nauczyciel:

- a) ma obowiązek reagowania na przejawy u dzieci niedostosowania społecznego,
- b) wspiera swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów,
- c) udziela pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów,
- d) odpowiada za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole.
- e) świadczy pomoc psychologiczno - pedagogiczną w bieżącej pracy z uczniem.

4) Wychowawca klasy:

- a) prowadzi we współdziałaniu z pedagogiem szkolnym szkolenia i konsultacje dla rodziców,
- b) dąży w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, sprawuje opiekę wychowawczą nad powierzonymi mu uczniami szkoły poprzez tworzenie warunków wspomagających ich rozwój i przygotowują uczniów do życia w rodzinie i w społeczeństwie,
- c) poznaje warunki życia i nauki swoich wychowanków,
- d) uczy pozytywnego myślenia i stawiania na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości,
- e) realizuje w toku pracy wychowawczej treści i cele programowe programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły,
- f) koordynuje pomoc psychologiczno - pedagogiczną w swojej klasie.

5) Rodzice:

- a) współdziałają z nauczycielami i wychowawcą w sprawach wychowania i kształcenia dzieci,
- b) dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego swoich dzieci.

III. Rozdział 3.

Treści i działania o charakterze wychowawczo –profilaktycznym dla uczniów

Zadania o charakterze wychowawczo-profilaktycznym	Sposoby realizacji zadań
Rozwój osobowości ucznia.	<p>1. Wspomaganie umiejętności samopoznania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ wykorzystywanie sytuacji szkolnych do treningu rozpoznawania własnych emocji, uczuć, predyspozycji i deficytów, ➤ wdrażanie do autorefleksji <p>2. Stymulowanie rozwoju samoakceptacji i samokontroli:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ kształtowanie umiejętności kontrolowania zachowania i panowania nad emocjami i kreowania własnego wizerunku, ➤ wdrażanie do samooceny, <p>3. Umiejętność wykorzystania własnego potencjału:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ motywowanie do nauki szkolnej, ➤ rozbudzanie i poszerzanie zainteresowań uczniów ➤ stwarzanie warunków do realizowania działań wynikających z zainteresowań, ➤ rozwijanie zdolności twórczego myślenia, ➤ kreowanie warunków sprzyjających rozwojowi indywidualnych talentów i uzdolnień, ➤ pomoc w radzeniu sobie z własnymi niedoskonałościami ➤ kształtowanie hierarchii wartości, ➤ praca z uczniem zdolnym, ➤ praca z uczniem o specyficznych potrzebach edukacyjnych; <p>4. Uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych.</p>
Wyposażenie ucznia w umiejętności niezbędne do współdziałania w zespole.	<p>1. Zapoznanie uczniów z normami współzycia społecznego poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ promowanie zasad bezpiecznego i kulturalnego zachowania się, ➤ poszanowanie praw i potrzeb innych,

	<p>2. Doskonalenie kompetencji emocjonalnych i społecznych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ wdrażanie do empatii, ➤ współpraca w zespołach, ➤ realizacja projektów, ➤ kształtowanie umiejętności efektywnego zachowania się w sytuacjach trudnych, konfliktowych, ryzykownych, <p>3. Eliminowanie zachowań agresywnych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ kształtowanie umiejętności nieagresywnego rozwiązania konfliktów i zachowania się w sytuacji problemowej, ➤ rozpoznawanie i nazywanie zachowań agresywnych.
<p>Przygotowanie do podejmowania i pełnienia ról społecznych i obywatelskich.</p>	<p>1. Zapoznanie uczniów z dokumentami szkoły (Statut, regulaminy, procedury).</p> <p>2. Wytworzenie potrzeby aktywnego udziału w życiu szkoły, stymulowanie postaw prospołecznych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zachęcanie do aktywnego udziału w życiu szkoły, ➤ poszanowanie mienia szkoły, ➤ tworzenie zwyczajów i tradycji szkoły.
<p>Nawiązanie współpracy międzynarodowej i rozwijanie umiejętności językowych</p>	<p>1. Współpraca ze szkołami w Niemczech.</p> <p>2. Kursy języka hiszpańskiego w Salamance.</p> <p>3. Organizacja konkursów językowych min: „Języki obce nie są mi obce”, „konkurs na poliglotę”.</p> <p>4. Wycieczki zagraniczne połączone z noclegami u rodzin np. do Londynu.</p>
<p>Kształtowanie postaw patriotycznych</p>	<p>1. Zapoznanie uczniów z historią miasta i rejonu znaczenie jego herbu, zabytkami, kulturą, itp.</p> <p>2. Uczestnictwo w akademii, apelu przygotowanym przez uczniów.</p> <p>3. Akademia z okazji Narodowego Święta Niepodległości.</p> <p>4. Kształtowanie tożsamości narodowej przy jednoczesnym otwarciu na wartości kultury innych krajów.</p> <p>5. Wykonanie okazjonalnych gazetek na holu szkoły.</p> <p>6. Akademia ku czci pamięci „Żołnierzy</p>

	Wyklętych”.
Kształtowanie postaw i nawyków proekologicznych.	1.Zajęcia na lekcjach biologii, chemii, fizyki. 2.Uczestnictwo w konkursach związanych z tematyką ekologiczną (olimpiada ekologiczna) 3.Działania ekologiczne: „Sprzątanie świata”, „Śniadanie ekologiczne”, „Powiatowy Konkurs Ekologiczny”.
Zapobieganie samowolnemu opuszczaniu zajęć lekcyjnych.	1.Zapobieganie samowolnemu opuszczaniu zajęć lekcyjnych. 2. Omówienie konsekwencji takich zachowań.
Likwidacja deficytów rozwojowych, w szczególności u uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnym.	1.Organizacja zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, zajęć korekcyjno - kompensacyjnych, 2. Indywidualne rozmowy z pedagogiem szkolnym. 3. Współpraca z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną.
Pomoc materialna uczniom z rodzin o niskim statusie materialnym.	1.Współpraca z MOPS. 2. Pozyskanie sponsorów. 3. Dofinansowania na bilety PKS dla uczniów w dojeżdżających z Rady Rodziców.
Pomoc rodzicom, nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.	1.Bieżące informowanie rodziców o sytuacji dziecka w szkole i poza nią. 2. Indywidualne rozmowy z uczniem i rodzicem. 3.Konsultacje dla rodziców. 4.Zapoznanie rodziców z Konwencją o Prawach Dziecka, Statutem Szkoły i regulaminami, programami. 5.Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania niebezpiecznych środków i substancji, a także norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego poprzez uczestnictwo formach doskonalenia: kursach, szkoleniach. 6. Dostarczenie aktualnych informacji rodzicom, nauczycielom, opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych poprzez spotkania ze specjalistami.
Integrowanie działań wychowawczych szkoły i rodziny.	1.Spotkania rodziców z wychowawcami na zebraniach i indywidualnych konsultacjach. 2.Udział rodziców w organizowanych przez szkołę uroczystościach i imprezach szkolnych.

<p>Higiena osobista i higiena otoczenia.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.Zorganizowanie spotkania w klasach pierwszych z lekarzem i pielęgniarką szkolną 2.Zorganizowanie projekcji filmów o tematyce zdrowotnej i ekologicznej 3.Udział w konkursach o tematyce zdrowotnej, np.: ESKULAPIADA . 4.Udział uczniów klas pierwszych w akcji „Sprzątanie Świata” 5.Zasady postępowania chroniące przed zakażeniem wirusami grypy, AIDS, wirusowe zapalenie wątroby, czerniak itd
<p>Aktywność fizyczna w różnych okresach życia, promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.Organizacja wycieczek klasowych w różnych porach roku (wszystkie klasy) 2. Organizacja zajęć pozalekcyjnych (SKS) 3. Organizacja szkółek narciarskich i obozu kajakowego 4.Organizowanie w szkole współzawodnictwa sportowego i udział w zawodach na szczeblu miejskim, rejonowym i wojewódzkim, krzewienie zasad fair play 5.Zorganizowanie Dnia Sportu Szkolnego.
<p>Profilaktyka chorób typu anoreksja, bulimia, otyłość, promowanie zasad zdrowego żywienia</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie i wygłoszenie referatu na temat przyczyn powstawania tych chorób (klasy pierwsze). 2.Zorganizowanie spotkania z psychologiem lub psychiatrą dla osób chętnych. 3.Zorganizowanie na terenie szkoły śniadania ekologicznego i wegetariańskiego.
<p>Profilaktyka zagrożeń.</p>	<p>1 Środki i substancje psychoaktywne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ diagnoza środowiska ucznia, ➤ wyposażenie uczniów, rodziców i nauczycieli w wiedzę o uzależnieniach i możliwościach szukania pomocy w sytuacji sięgania po narkotyki, dopalacze, alkohol, nikotynę, ➤ zaproszenie do szkoły terapeutów ds. uzależnień, którzy przeprowadzają zajęcia profilaktyczne z młodzieżą. ➤ przygotowanie referatu na temat społecznych, ekonomicznych i psychicznych skutków uzależnień(klasy drugie i trzecie) ➤ Nagłośnienie akcji: „Dzień bez papierosa”, „Światowy dzień walki z AIDS” - wyświetlanie filmów edukacyjnych ➤ bieżące informowanie rodziców/prawnych opiekunów

	<p>o widocznej zmianie w zachowaniu dziecka, o swoich sugestiach i spostrzeżeniach.</p> <p>2. Agresja, przemoc psychiczna, zachowanie dyskryminacyjne, cyberprzemoc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ systematyczna edukacja uczniów w zakresie radzenia sobie z własnymi trudnymi uczuciami oraz w zakresie ochrony przed agresją, przemocą, ➤ zapoznanie uczniów ze zbiorem zasad i norm obowiązujących w szkole ➤ pogadanki, lekcje wychowawcze, ➤ stała współpraca z pracownikami szkoły w zakresie zaobserwowanych negatywnych zachowań uczniów ➤ reagowanie na wszystkie niepożądane zachowania ucznia, ➤ spotkania z przedstawicielami Policji dotyczące odpowiedzialności nieletnich. <p>3. Ukształtowanie pożądanych społecznie postaw wobec zagrożeń cywilizacyjnych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ propagowanie wiadomości dotyczących zagrożeń cywilizacyjnych (terroryzm, głód, choroby) ➤ jak sobie radzić i gdzie szukać pomocy, ➤ omawianie zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu, ujawnienia danych osobowych.
<p>Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.</p>	<p>1. Diagnoza środowiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ wczesne wykrywanie form przemocy wśród uczniów, ➤ ochrona ofiar przemocy: rozmowy z uczniem, konsultacje z rodzicami, w razie konieczności wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”. ➤ Współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy i wsparcia.

IV. Rozdział IV

3. Ewaluacja programu.

Przebieg pracy wychowawczo - profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i stanowią podstawę do planowania zamierzeń wychowawczych w kolejnym roku szkolnym.